tamadres.com

tamadres.com

Bedia Akartürk

TOLGAHAN VURGUN

12 Nisan 1989 tarihinde Ankara'da doğdu. İlkokul, ortaokul ve liseyi Ankara'da okudu. Yüksek eğitimini Gaziosmanpaşa Üniversitesi Turizm İşletmeciliği bölümünde, yüksek lisans eğitimini Gazi Üniversitesi Rekreasyon Yönetimi bölümünde tamamladı. 2017 yılında geleneksel el sanatları dalında Kültür ve Turizm Bakanlığı Sanatçısı unvanına layık görüldü, somut olmayan kültürel miras elçisi seçildi.

tamadres.com

Bedia Akartürk

© 2019, ALFA Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.
Kitabın tüm yayın hakları Alfa Basım Yayım Dağıtım Ltd. Şti.'ne aittir.
Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında,
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir elektronik veya mekanik araçla çoğaltılamaz.
Eser sahiplerinin manevi ve mali hakları saklıdır.

Yayıncı ve Genel Yayın Yönetmeni: M. Faruk Bayrak
Genel Müdür: Vedat Bayrak
Yayın Yönetmeni: Arzu Çağlan
Yayına Hazırlayan: Fatma Aktaş
Kapak Tasarımı: Alfa Tasarım
Sayfa Tasarımı: Aykut Kaplan

ISBN 978-605-2182-94-9
1. Baskı: Ocak 2020

Kapak fotoğrafı Safa Gülsoy'a aittir.

tamadres.com

Mona Kitap, Alfa Yayın Grubunun tescilli markasıdır.

Baskı ve Cilt
Melisa Matbaacılık
Çiftehavuzlar Yolu, Acar Sanayi Sitesi, No. 8, Bayrampaşa-İstanbul
Tel.: (0) 212 674 9723 Faks: (0) 212 674 9729
Sertifika No. 45099

Genel Dağıtım
Alfa Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.
Alemdar Mahallesi, Ticarethane Sokak No. 15 34110 Cağaloğlu-İstanbul
Tel.: (0) 212 511 5303 Faks: (0) 212 519 3300
www.alfakitap.com - info@alfakitap.com
Sertifika No. 43949

BEDİA AKARTÜRK

Turnanın Türküsü

Tolgahan Vurgun

tamadres.com

MONA BİYOGRAFİ

tamadres.com

Öncelikle bana güvendiği, "Bu işi en iyi sen yaparsın," diyerek böyle kıymetli bir projeyi bana emanet etmesi, desteği, içtenliği için Bedia Akartürk'e,

Bütün ilgi ve desteği için Vedat Bayrak'a,

Ricamı kırmayarak, büyük bir kibarlık ve duyarlılık ile Bedia Akartürk hakkında yazdıkları yazılar için sanatçı ve çalışma arkadaşlarına,

Desteği, varlığı, tartışmasız objektifi ile çok kıymetli dostum Safa Gülsoy'a,

"Sılanın Sesi" turnesinin gazete haberi için Urcan Koyuncuoğlu'na, Silifke ile ilgili bazı gazete kupürleri için Silifke Belediyesi'ne,

Her koşulda olduğu gibi bu kitabın yazılma sürecinde de yanımda olan babam Ali Vurgun ve annem Aysel Vurgun'a,

Ve O'na…

Sonsuz teşekkürlerimle…

tamadres.com

BEDIA AKARTURK_IC.indd 7 13/01/2020 14:29

tamadres.com

Önsöz

Turna kuşu yalnız başına uçmaz, katar halinde uçar, katarından hiç ayrılmaz. Göçebe bir kuş türüdür, ılıman iklim sever. Bu özelliklerinin yanı sıra Anadolu'da da turna kuşunun kutsallığına inanılır. Turnalar saflığın, mutluluğun ve bereketin sembolüdür. Sabrı, gururu ve özgürlüğü temsil eder. Bu meziyetlerinden ötürü turna avlanmaz, yuvası ellenmez. Bu sevgi ve saygıdan ötürü turna muhteviyatlı türkü sayısı Türk halk müziği külliyatımızda yadsınamayacak sayıdadır.

Bu özellikleri incelediğimde turna kuşunu Bedia Akartürk ile çok özdeşleştirdim. Bedia Hanım, radyodan ayrıldı fakat gönül bağını radyodan hiç koparmadan yükseldi, gönlünde radyoyu hep ayrı yerde tuttu; yani katarından hiç ayrılmadı. Anadolu halkı da Bedia Akartürk'ü de 60 yılı aşkın süredir bağrına bastı, el üstünde tuttu, kıymet verdi.

Uzun yıllardır bir turna olarak nitelendirdiğim Bedia Akartürk'ten pek çok türkü dinledik. Şimdi ise turnanın kendi türküsünü, kendi öyküsünü dinleyelim istiyorum.

Sanatına, sahneye, bol renkli ve bol ışıklı bir dünyaya ömründen 60 yılı aşkın bir süreyi vermiş olan Bedia Akartürk'ün

tanadres.com

BEDIA AKARTURK_IC.indd 9 13/01/2020 14:29

yaşam öyküsünü yazmak pek kolay olmadı. Bedia Hanım'ın dolu dolu geçen sanat hayatının yanı sıra çok sevdiği ailesinin yaşam öyküsü de anlatmaya değerdi. O yüzden işe anneannesinin annesinin öyküsünden başladık ve Bedia Hanım'ın Bedia Akartürk olmasına kadar ilerledik. Bu hikâyeyi yazarken yegane destekçim Bedia Hanım'ın işlek ve unutmaz belleği idi. Kendisi anneannesinden dinlediği hiçbir anı ve öyküyü unutmamış, ilk günkü gibi hatırlıyordu. Yazım sürecinde devreye 60 yıllık bir arşiv; sadece arşivle sınırlı kalmayıp, her türlü belge ve bilgiyi okuyan ve de derin arşiv başında deli titiz bir şekilde günler ve gecelerce çalışan ben girdik. Yazdığım her şeyi yüzde yüz doğruluğundan emin olarak, pek çok yerden teyit ederek yazdım. Kitabımızda objektif olduğumuzdan emin olabilirsiniz. Fakat açık yüreklilikle her şeyi yazmadığımızı söylemek istiyorum. İlle de bizimle kalması gereken mevzuları ve bilhassa da bazı isimleri maalesef yazmadık.

Aile bağımızın olmasının yanı sıra, uzun yıllardan beri beraber çalıştığımız ve de çalıştığımız süre içerisinde de beraber yaşadığımız için Bedia Hanım'ı çok iyi tetkik etme imkanım oldu. Kendi arşivleme ve araştırma merakım da işin içine girince Bedia Akartürk'ün hayatını ille de benim yazmam gerekiyordu.

Elinizde tuttuğunuz kitap günlerce gecelerce süren çalışmalar neticesinde yazıldı. Bu süreç içerisinde sadece kitap yazmakla da kalmadık; konserlere, sahne çalışmalarına, televizyon yayınlarına da devam ettik. Bedia Hanım aradaki

tamadres.com

BEDIA AKARTURK_IC.indd 10 13/01/2020 14:29

boşluklarda bağlantısını hiç kesmediği Almanya'ya da sıklıkla gitti, orada da konserler verdi. Kitapla ilgili soru cevap bölümlerini yeri geldi konsere giderken arabada, yeri geldi Bedia Hanım sahneye hazırlanırken kuliste yaptık. İşimizin olmadığı zamanlarda evde de hiç boş duramayan Bedia Hanım bazen dikiş dikerken, bazen yemek yaparken tamamladık. Hiçbir işi olmadığında da elinden düşürmediği tespihini çekerken yaptık söyleşimizi.

Sesinin renginin farklılığı, kıvrak hançeresi, usta yorumu ve neredeyse dört kuşaktır Anadolu'ya kendi türküleri, kendi kültürü ile hizmet eden sanatçımızın yaşam öyküsü muhakkak yazılmalıydı. Türkiye'de silinmez bir isim bırakan ve her evde bir şekilde muhakkak yer alan Bedia Akartürk'ü yakından tanıyınca, sanat hayatında başarılı olmak için nasıl çalıştığını okuyunca bir kez daha takdir edeceğinize eminim.

tamadres.com

Tolgahan Vurgun

BEDIA AKARTURK_IC.indd 11 13/01/2020 14:29

tanitadres.com

▶ **Bedia Hanım, fazlasıyla merak edilen ve hakkında pek çok şehir efsanesi bulunan bir konu ile başlayalım. Aslen nerelisiniz?**

Anadolu'nun pek çok yerinde, "Bedia Hanım buralıdır," derler. Bu durum halkımızın, çok şükür ki beni çok sevmesinden ve belli başlı pek çok yörenin türkülerini oralıymış gibi okuyabilmemden ileri geliyor. Bu konuda pek çok hadise yaşadım sanat hayatımda.

tarnadies.com

▶ **Neler yaşadınız?**

Vallahi pek çok şey. İlk aklıma gelen, Ankara'da yaşadığım bir olay. Bir mektup geldi bir yerden, neresiydi hatırlamıyorum şimdi. Köyün öğretmeni ve muhtarı oturup yazmışlar. Bulundukları köyde bir ailenin kızı kaybolmuş ve bu kızın sesi güzelmiş. Öğretmen ile muhtar radyoda beni dinlemişler, "Bu kız çok yanık okuyor, aile özleminden olmalı, bizim köylünün kayıp kızı Bedia Akartürk!" diye hemen senaryoyu kurmuşlar. Mektupta bunlar yazılıydı. Eşim oturdu ve de-

BEDIA AKARTURK_IC.indd 13 13/01/2020 14:29

taylı bir mektup yazdı; beni, ailemi, köklerimi anlatan. Olay kapandı, diye düşündük. Bir müddet sonra kapı çaldı ve bir grup adam geldi: Mektubu yazan öğretmen, muhtar ve kızı kaybolan şahıs. Mektupta yazılanlara inanmamışlar, beni görmeye gelmişler. Atilla salona aldı adamları, ben de hazırlandım ve radyoya gideceğim. Çıktım yanlarına, oturduk. Kızı kaybolan adamcağız bana baktı, "Yok bu değil, benim kızımın daha büyük olması lazım," dedi. Gittiler. Arkadan tekrar bir mektup, bu kez kızı kaybolan anneden. "Bu kızım değil," diyen adam eve gitmiş ve hanımına, "Kızımızı gördüm, aynı sana benziyordu," demiş meğer.

Güler misiniz, ağlar mısınız?

Başka bir olay; hatırlamıyorum neredeydi, Anadolu turnesindeyim. "Bedia Akartürk burali!" diye yıkılıyor salon. İzah etmeye çalıştım, ama nafile… Sahnede işim bitti ve kulise geçtim. Bir hanım ısrarla kulise girmek istiyor. "Görmek isteyen biridir, alın içeri," dedim. Kadın geldi, ama nasıl ısrarcı sen buralısın diye. Atilla bir yandan, ben bir yandan anlatıyoruz ama nafile. "Küçükken sen düştün, yuvarlandın, kafanı köfte arabasına çarptın, kaşının üzerinde iz vardır," diye anlatıyor. Benim de sol kaşımın kenarında çocukluktan kalma bir yanık izi vardır, belli belirsiz ama. Gördü onu. "Bak işte sensin, inkâr etme!" dedi. Anlat anlat dilimizde hal kalmadı, ama boşa kürek çektik.

Bunlar birkaçı. Her yerden ama istinasız her yerden, "Bedia buralıdır!" derler. Ben köyde tarlada çalışırken hep türkü okuyorum, sonra İstanbul'a kaçıyorum, meşhur oluyorum.

tanadres.com

BEDIA AKARTURK_IC.indd 14 13/01/2020 14:29